

Aan:

College van Gedeputeerde Staten provincie Drenthe, post@drenthe.nl
cc. Statenleden provincie Drenthe | statengriffie@drentsparlement.nl
cc. mevrouw Klijnsma, initiator gesprekstafels
cc. de heer Strijker

Van:

omwonenden NoordLheederEs
Contactpersoon: Joke Kolthoff

Ondersteund door:

Werkgroep Schone Bollenteelt Midden-Drenthe
AARDige buren: omwonenden Boterveen en Wittelte
Vereniging Meten=Weten

Dwingeloo/Lhee, 3 oktober 2023

Geachte College van Gedeputeerde Staten, beste Statenleden,

In de commissievergadering van 6 september jl. stelde mevrouw Kleine Deters (D66) n.a.v. ingekomen stuk B34 (Omwonenden NoordLheederEs) een vraag over de openbaarmaking van spuitgegevens. Hierbij de woordelijke weergave van de vraag en het antwoord van gedeputeerde Otter:

Vraag

"Openbaarmaking spuitgegevens. We hebben begrepen dat die gegevens eigenlijk openbaar moeten zijn. 't Lijkt ons erg bureaucratisch en juridificering als dat elke keer via een gerechtelijke procedure opgevraagd wordt. De vraag is of de provincie alsnog de ontbrekende gegevens verstrekt heeft en toegezonden zouden zijn aan de bewoners en of in de toekomst gewoon heel transparant op vragen gegevens verstrekt worden zonder gerechtelijk ingrijpen."

Antwoord gedeputeerde Otter

"Heel simpel. Waar wij niet over gaan en waar wij de informatie niet van hebben daar kunnen wij ook niet verstrekken. Je kunt het hele Woo verzoek indienen maar wij gaan hier niet over. De NVWA, dat is het bevoegd orgaan. Dus wat wij niet hebben kunnen wij ook niet verstrekken. Wat wij hadden, we hadden schijnbaar een spuitschema, dat hebben wij wel verstrekt. Meer hebben we niet."

Duiding en aanvulling

Zowel de vraag van mevrouw Kleine Deters als het antwoord van Gedeputeerde Otter behoeven nadere duiding en aanvulling.

De verkregen spuitgegevens zoals beschreven in de brief van omwonenden NoordLheederes (6 september 2023, agendapunt 5, B34) waren het gevolg van de procedure die volgde op de afwijzing van een Handhavingsverzoek met betrekking tot een perceel lelieteelt op de NoordLheederes.

Onderdeel van zo'n procedure is de hoorzitting van de commissie rechtsbescherming die vervolgens met een advies aan GS komt. De commissie rechtsbescherming adviseerde op 29-04-2022 oa: *"De commissie constateert dat er te weinig kennis is over de effecten van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Zowel voor het effect op de instandhouding doelstellingen als mogelijke gezondheidsrisico's. Het college erkent dit ook en geeft aan dat interprovinciaal is besloten tot het laten uitvoeren van een onderzoek naar de effecten van gewasbeschermingsmiddelen op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000 gebieden. Voor de onderhavige casus ontbreekt deze informatie."*

"Het verwondert de commissie dat het college geen enkel onderzoek heeft gedaan naar de specifieke omstandigheden van het bedrijf zelf. Dit onderzoek is naar de mening van de commissie noodzakelijk om concreet te kunnen onderbouwen in hoeverre, op basis van objectieve gegevens, kan worden vastgesteld dat significante effecten ontbreken. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan het spuitschema op basis waarvan kan worden vastgesteld hoe frequent, met welke hoeveelheid en op welke percelen bepaalde middelen worden gebruikt met inachtneming van de wisselteelt. De commissie is dan ook van oordeel dat het college niet heeft voldaan aan de onderzoeksplicht en dat het besluit daarmee onzorgvuldig is voorbereid."

Dit is een duidelijk advies aan GS om onderzoek te doen naar de effecten van pesticiden op genoemde instandhoudingsdoelen en mogelijke gezondheidsrisico's. Het onderzoek van GS heeft zich vervolgens beperkt tot het opvragen van de spuitgegevens bij de teler en daarvan kennis te nemen. De provincie geeft dat ze niet bevoegd is om over de middelen te oordelen, maar dat naar haar oordeel er alleen legale middelen zijn gebruikt, in doseringen die niet afwijken van wat te doen gebruikelijk is. Dit is naar onze mening wel een erg simpele conclusie. Wij zien onze mening bevestigd door de gerechtelijke uitspraken in het kader van de civiele procedure Boterveen en de uitzending van Zembla van 28 september.

De heer Otten heeft gelijk dat de provincie niet standaard over deze gegevens beschikt; ook heeft hij gelijk als hij zegt dat "wat wij niet hebben, wij niet kunnen verstrekken". De provincie heeft echter in het geval van de NLE actief de spuitgegevens opgevraagd bij de teler en deze ook verkregen. Daar heeft de NVWA geen rol in gespeeld. De provincie heeft daarmee laten zien dat zij dat dus kan doen.

Volgend op het advies van de commissie rechtsbescherming hebben omwonenden een uitgebreide mailcorrespondentie gevoerd met de afdeling Vergunning Toezicht en Handhaving om de spuitgegevens aan hen ter beschikking te stellen. De uiteindelijke conclusie van deze mailwisseling was dat de aanvraag om de spuitgegevens te verkrijgen via een Woo procedure moest gebeuren. Aldus is geschied.

In een mailwisseling tussen omwonenden NLE en NVWA laat de NVWA overigens weten zij niet de instantie is die belast is met het verstrekken van de betreffende informatie, zoals de heer Otten veronderstelt.

Juridische omgeving

Het recht voor burgers om informatie te verkrijgen is in de Europese wet- en regelgeving gebaseerd op twee documenten:

- **Het verdrag van Aarhus**

Dit verdrag heeft volgens artikel 1 ten doel:

"Om bij te dragen aan de bescherming van het recht van elke persoon van de huidige en toekomstige generaties om te leven in een milieu dat passend is voor zijn of haar gezondheid en welzijn, waarborgt elke Partij de rechten op toegang tot informatie, inspraak in de besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden in overeenstemming met de bepalingen van dit Verdrag."

In artikel 4 wordt dit doel uitgewerkt specifiek voor milieu-informatie ¹

Het Verdrag van Aarhus is zowel ondertekend door Nederland als door de Europese Unie.

- **Artikel 67 van Verordening (EG) Nr. 1107/2009**

Professionele gebruikers van gewasbeschermingsmiddelen houden registers bij van de gewasbeschermingsmiddelen die zij gebruiken, met vermelding van de naam van het gebruikte gewasbeschermingsmiddel, het tijdstip en de dosis van de toepassing, alsook het gebied en het gewas waarop het gewasbeschermingsmiddel werd gebruikt, en bewaren die registers gedurende ten minste drie jaar.

Relevante informatie in deze registers stellen zij op verzoek ter beschikking van de bevoegde autoriteit. Derde partijen, zoals de drinkwaterindustrie, detailhandelaars of omwonenden kunnen zich tot de bevoegde instantie wenden met het verzoek toegang tot deze informatie te verkrijgen.²

Terug naar de vraag van mevrouw Kleine-Deeters

Is de enige weg voor inwoners om hun recht op informatie te realiseren en spuitgegevens te verkrijgen de bovenbeschreven route via een Handhavingsverzoek en een Woo-procedure?

Of wil de provincie een minder bureaucratische en/of juridische manier overwegen om spuitgegevens op aanvraag beschikbaar te (doen) stellen, vanuit de gedachte dat bewoners een groot belang hebben bij inzicht in de spuitgegevens die gebruikt zijn/worden in hun directe leefomgeving vanuit het recht op de bescherming van elke persoon van huidige en toekomstige generaties om te leven in een milieu dat passend is voor zijn of haar gezondheid en welzijn.

Graag horen we uw reactie op de bovenstaande vraag.

Met vriendelijke groet,

Joke Kolthoff

Omwonenden NoordLheederEs, Lhee/ Dwingeloo
Werkgroep Schone Bollenteelt Midden-Drenthe
AARDige buren: omwonenden Boterveen en Wittelte, <https://aardigeburen.nl/>
Vereniging Meten=Weten, <https://metenweten.nl/>

¹ https://wetten.overheid.nl/BWBV0001700/2005-03-29#Verdrag_2

² <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:309:0001:0050:NL:PDF>